

DOI: 10.62829/VNHN.360.77.81

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRONG THỰC HIỆN NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU KHOA HỌC TẠI CÁC TRƯỜNG CHÍNH TRỊ HIỆN NAY

✍ ThS. Nguyễn Văn Đông
Học viện Chính trị khu vực I

- **TÓM TẮT:** : Nghiên cứu khoa học là hoạt động đóng vai trò vô cùng quan trọng đối với đội ngũ giảng viên nói chung, nhất là với giảng viên trường Đảng hiện nay. Trên thực tế, công tác nghiên cứu khoa học mặc dù đạt được những thành tựu đáng kể, song chất lượng chưa được như mong muốn, hiệu quả thực tiễn chưa cao. Vì vậy, tìm ra giải pháp khắc phục những bất cập hiện nay trong nghiên cứu khoa học để nâng cao chất lượng cho hoạt động giảng dạy đang là yêu cầu đặt ra vừa mang tính thường xuyên vừa mang tính cấp bách đối với các trường chính trị
- **Từ khóa:** Vai trò giảng viên; nghiên cứu khoa học; trường chính trị
- **ABSTRACT:** Scientific research is an activity of great importance for the teaching staff in general, especially for the lecturers at political schools today. In reality, although significant achievements have been made in scientific research, the quality has not yet met expectations, and the practical effectiveness remains low. Therefore, finding solutions to address the current shortcomings in scientific research to improve the quality of teaching activities is both a regular and urgent requirement for political schools.
- **Keywords:** Lecturer role; scientific research; political school

Ngày nhận bài: 12/3/2025. Ngày bình duyệt: 23/3/2025 Ngày duyệt đăng: 25/3/2025

Trường Chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương là nơi đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao trình độ lý luận chính trị cho đội ngũ cán bộ công chức, viên chức cấp cơ sở và tương đương của địa phương. Để hoàn thành tốt nhiệm vụ đó, bên cạnh hoạt động quản lý, giảng dạy, phục vụ cho quá trình đào tạo, bồi dưỡng thì nghiên cứu khoa học là một nhiệm vụ thường xuyên của giảng viên nhà trường. Hoạt động này giúp giảng viên củng cố kiến thức chuyên môn, gắn lý thuyết với thực tiễn, giúp bài giảng, chương trình đào tạo, bồi dưỡng trở nên

phong phú, sinh động, từ đó góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả đào tạo, bồi dưỡng của nhà trường.

1. VAI TRÒ CỦA CÔNG TÁC NGHIÊN CỨU KHOA HỌC ĐỐI VỚI ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN CÁC TRƯỜNG CHÍNH TRỊ

Theo Quy chế giảng viên Trường Chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương (Ban hành kèm theo Quyết định số 6468-QĐ/HVCTQG ngày 21 tháng 01 năm 2022 của Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia

Hồ Chí Minh quy định rõ 4 nhiệm vụ chung của giảng viên, trong đó nhiệm vụ thứ hai là: Nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy, học tập; phát triển lý luận; góp phần xây dựng đảng, hệ thống chính trị, phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội ở địa phương. Ngoài ra, hàng năm giảng viên cần có những công trình nghiên cứu khoa học được công bố trên sách, báo, bản tin, tạp chí in hoặc điện tử, kỷ yếu hội thảo, đề tài khoa học các cấp; tham gia các đề án, đề tài khoa học các cấp với số giờ định mức được quy đổi cụ thể nhất định. Bên hoạt động giảng dạy, nghiên cứu khoa học cũng là một nhiệm vụ bắt buộc và là tiêu chí quan trọng hàng đầu để đánh giá mức độ hoàn thành công việc hàng năm của giảng viên.

Hiện nay, thực hiện Quy định số 11-QĐ/TW ngày 19/5/2021 Ban Chấp hành Trung ương Đảng, các trường chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương về cơ bản đã hoàn thành Đề án xây dựng trường chính trị chuẩn (mức độ 1). Tuy nhiên, trong việc hoàn thiện các tiêu chí trường chuẩn mức độ 1 thì hầu hết các trường đều gặp khó khăn trong việc thực hiện tiêu chí về nghiên cứu khoa học. Vì vậy, việc nâng cao chất lượng nghiên cứu khoa học cho đội ngũ giảng viên trường chính trị là một nhiệm vụ và giải pháp có ý nghĩa quan trọng hàng đầu.

Thứ nhất, tham gia nghiên cứu khoa học giúp cho đội ngũ giảng viên củng cố và mở rộng kiến thức chuyên môn của mình

Trong giảng dạy, việc thường xuyên, liên tục cập nhật tri thức mới và củng cố tri thức vốn có của mình là yêu cầu bắt buộc để giảng viên nâng cao trình độ chuyên môn. Vì vậy, đối với mỗi giảng viên, muốn nâng cao chất lượng chuyên môn thì phải thông qua hoạt động nghiên cứu khoa học để tìm hiểu, cập nhật kiến thức mới, đào sâu để nắm bắt chặt chẽ hơn kiến thức chuyên môn mà mình đang trực tiếp giảng dạy; kịp thời điều chỉnh, bổ sung những nội dung kiến thức mới vào bài giảng của, nhất là đối với

đội ngũ giảng viên trẻ khi mà vốn kiến thức thực tiễn, sự trải nghiệm vẫn còn hạn chế. Việc nghiên cứu khoa học giúp giảng viên khắc phục những hạn chế, “lỗ hổng” trong kiến thức của mình để họ trưởng thành nhanh chóng góp phần vào nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng của Nhà trường.

Thứ hai, tham gia nghiên cứu khoa học giúp giảng viên rèn khả năng làm việc độc lập, phát triển tư duy phản biện và năng lực sáng tạo

Trong nghiên cứu khoa học của Nhà trường, hầu hết giảng viên đều tham gia với vai trò là chủ nhiệm đề tài hoặc là thành viên tham gia đề tài hoặc đứng tên độc lập trong một bài viết đăng trên tạp chí, nội san. Do đó, đòi hỏi giảng viên phải có khả năng làm việc độc lập. Bên cạnh đó, khi tham gia đề tài khoa học, mỗi đề tài đều gắn với một chủ đề xác định, song trong quá trình triển khai thực hiện mỗi thành viên có hướng khai thác khác nhau, thậm chí có những quan điểm, ý kiến trái chiều. Vì vậy, đòi hỏi giảng viên phải tự rèn luyện khả năng tư duy phản biện để lập luận, phản biện bảo vệ quan điểm đúng của mình đồng thời phải có năng lực sáng tạo, tìm tòi ra những phương án, chủ đề mới phù hợp với lĩnh vực nghiên cứu của mình và có giá trị lý luận, thực tiễn cao.

Thứ ba, tham gia nghiên cứu khoa học giúp giảng viên tự khẳng định mình, đồng thời giúp Nhà trường khẳng định vị thế, uy tín đối với xã hội

Đánh giá, xếp loại viên chức cuối năm của giảng viên được xem xét dựa trên kết quả giảng dạy và kết quả nghiên cứu khoa học. Bởi vậy, trong Quy chế giảng viên Trường Chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương do Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh ký mới có quy định rõ: mỗi năm giảng viên cần có “ít nhất 02 công trình nghiên cứu khoa học được công bố trên sách, báo, bản tin, tạp chí in hoặc điện tử, kỷ yếu hội thảo, đề tài khoa học các cấp; tham gia các đề án, đề tài khoa học các cấp”⁽¹⁾. Ngoài ra, để đạt trường chuẩn (mức độ 1) thì 60% giảng viên giữ ngạch giảng viên chính (để đạt giảng viên chính thì một trong những

điều kiện là phải đáp ứng các tiêu chí nghiên cứu khoa học như: chủ nhiệm đề tài cấp cơ sở, có ba bài báo khoa học trở lên đăng trên tạp chí có mã số ISSN...); “mỗi năm thực hiện ít nhất 3 đề tài khoa học cấp trường, 5 năm thực hiện ít nhất 3 đề tài khoa học cấp tỉnh hoặc tương đương trở lên, nghiệm thu đạt trở lên; mỗi năm tổ chức được 3 cuộc hội thảo hoặc tọa đàm khoa học cấp trường, 5 năm tổ chức được 3 cuộc hội thảo hoặc tọa đàm khoa học cấp tỉnh hoặc tương đương trở lên; trong 5 năm xuất bản được ít nhất 5 cuốn sách chuyên khảo, tham khảo hoặc kỷ yếu hội thảo khoa học phục vụ đào tạo, bồi dưỡng, nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn ..., xuất bản tạp chí hoặc bản tin Thông tin lý luận và thực tiễn ít nhất 3 kỳ/năm” (2).

Giảng viên sẽ không được đánh giá năng lực chuyên môn tốt nếu thiếu nghĩa vụ nghiên cứu khoa học. Vì vậy, hai nhiệm vụ này phải luôn song hành thì giảng viên mới khẳng định được năng lực chuyên môn của mình. Mặt khác, kết quả nghiên cứu khoa học của giảng viên được thể hiện qua các bài viết đăng trên Nội san, Tạp chí, Giáo trình biên soạn,... các công trình được công bố với tên giảng viên gắn với tên cơ quan, đơn vị là một lần thương hiệu và uy tín của giảng viên, nhà trường được thể hiện, từ đó tạo nên niềm tin, uy tín của giảng viên, của Nhà trường với xã hội.

Thứ tư, tham gia nghiên cứu khoa học còn giúp giảng viên rèn luyện được phong cách, phương pháp làm việc khoa học và bồi dưỡng năng lực nghiên cứu khoa học

Nghiên cứu khoa học là một hoạt động đòi hỏi sự chính xác, kiên trì và tỉ mỉ của người làm khoa học từ việc chuẩn bị nghiên cứu, xác định chủ đề cho đến quá trình triển khai thực hiện và báo cáo kết quả nghiên cứu. Đó là quá trình đòi hỏi tính chính xác và sự chuyên nghiệp cao, nếu không có phong cách, phương pháp làm việc khoa học thì sẽ dẫn đến chất lượng, hiệu quả nghiên cứu không bảo đảm mục tiêu. Vì vậy, nghiên cứu khoa học công phu, nghiêm túc sẽ mang lại cho giảng viên những lợi ích thiết thực, giúp giảng viên mở mang, nâng cao trình

độ chuyên môn, tự rèn luyện phong cách, phương pháp làm việc khoa học, đồng thời bồi dưỡng năng lực nghiên cứu khoa học cho chính mình một cách hiệu quả.

Thứ năm, tham gia nghiên cứu khoa học giúp giảng viên nâng cao cách thức, phương pháp làm việc mở rộng quan hệ hợp tác chuyên môn, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên

Làm nghiên cứu khoa học chính là quá trình làm việc nhóm. Để cho quá trình làm việc nhóm phát huy hiệu quả cao nhất, cần đến sự tương tác, cọ sát qua lại giữa các thành viên để tìm ra phương hướng giải quyết vấn đề, cho nên trong quá trình đó giảng viên sẽ có sự trao đổi với đồng nghiệp với tư cách là thành viên tham gia đề tài hoặc chuyên gia trong từng lĩnh vực. Hợp tác làm việc theo nhóm sẽ phát huy tiềm năng, thế mạnh sở trường của cá nhân thành viên. Tìm được giải pháp tối ưu cho mục tiêu hiệu quả nhất. Điều đó giúp thắt chặt tình đồng chí, đồng nghiệp. Không chỉ vậy, nhất là đối với những đề tài nghiên cứu gắn với cơ sở, đòi hỏi giảng viên phải có sự trao đổi, học hỏi kinh nghiệm, cập nhật thông tin, số liệu chính xác từ cơ sở để phục vụ cho công tác nghiên cứu của mình, qua đó tạo được mối quan hệ xã hội tích cực với thành viên tham gia nghiên cứu khoa học và những cán bộ chuyên trách ở cơ sở.

2. THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CỦA ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRƯỜNG CHÍNH TRỊ HIỆN NAY

Nhận thức rõ vai trò của nghiên cứu khoa học đối với giảng viên trường chính trị, thời gian vừa qua, Đảng ủy, Ban Giám hiệu các trường chính trị luôn quan tâm và có nhiều chỉ đạo nhằm đẩy mạnh hoạt động nghiên cứu khoa học nói chung và nâng cao chất lượng bài viết nghiên cứu khoa học nói riêng. Hội đồng khoa học của các đơn vị trường được kiện toàn, ban hành quy chế nghiên cứu khoa học. Hàng năm, đều ban hành kế hoạch nghiên cứu khoa học, tổ chức các cuộc Hội thảo khoa học cấp cơ sở, thẩm định bài viết của giảng viên, duy trì hoạt động của Nội san Thông tin Lý luận và Thực

tiền... Vì vậy mà hoạt động nghiên cứu khoa học đã đạt được nhiều kết quả và có bước phát triển mạnh mẽ. Đội ngũ giảng viên không chỉ hoàn thành nghĩa vụ nghiên cứu khoa học theo quy định mà ngày càng có nhiều bài viết đăng trên các tạp chí có chỉ số ISSN, nhiều công trình khoa học, bài tham luận hội thảo các cấp, hội thảo cụm thi đua, báo địa phương. Giảng viên các đơn vị nhà trường đã tích cực tham gia cuộc thi viết chính luận khoa học về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái thù địch do Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh tổ chức (lần 1 năm 2021, lần 2 năm 2022); tham gia viết bài gửi Webside Việt Nam Thịnh vượng... Nhìn chung, số lượng, chất lượng các công trình, các bài viết nghiên cứu khoa học của đội ngũ giảng viên ngày càng được nâng lên. Những sản phẩm nghiên cứu khoa học đó là nguồn tài liệu vô cùng quý giá và hữu ích đối với giảng viên trong quá trình nghiên cứu và giảng dạy.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đã đạt được, hoạt động nghiên cứu khoa học của giảng viên trường chính trị thời gian qua vẫn còn một số hạn chế nhất định như: Hoạt động nghiên cứu khoa học chưa thực sự trở thành niềm đam mê, nhu cầu tự thân nên đã dẫn đến tình trạng một số giảng viên chưa giành nhiều thời gian đầu tư cho hoạt động nghiên cứu khoa học. Tư tưởng chỉ cố gắng đủ giờ định mức trong hoạt động nghiên cứu khoa học vẫn còn tồn tại ở một số giảng viên. Một số giảng viên xác định chủ đề quá rộng, nội dung bài viết chưa bám sát chủ đề phục vụ thiết thực cho chương trình giảng dạy, phát hiện cái mới trong nghiên cứu, còn nặng về “tầm chương trích cú”. Chưa có nhiều công trình nghiên cứu khoa học về việc tổng kết thực tiễn trên các lĩnh vực như phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, xây dựng hệ thống chính trị, xây dựng đảng, quốc phòng an ninh... Số lượng đề tài khoa học còn ít, nhất là các đề tài cấp trường, cấp tỉnh. Kinh phí cho hoạt động khoa học còn chưa đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ, tư liệu phục vụ cho việc nghiên cứu của giảng viên chưa nhiều. Một số giảng viên thường xuyên phải đi công tác tại các địa bàn xa, đời sống còn

gặp khó khăn, chưa được tham gia các lớp tập huấn, bồi dưỡng về kỹ năng, nghiệp vụ, phương pháp nghiên cứu khoa học cũng ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng công tác nghiên cứu khoa học.

3. MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CỦA ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRƯỜNG CHÍNH TRỊ TRONG THỜI GIAN TỚI

- Thứ nhất, về phía Nhà trường: Ban Giám hiệu cần tiếp tục quan tâm lãnh đạo chỉ đạo đối với hoạt động nghiên cứu khoa học của giảng viên. Tranh thủ sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của Tỉnh ủy, sự giúp đỡ của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, các trường Đại học, các Viện nghiên cứu, sự phối hợp với các cơ quan hữu quan trong hoạt động nghiên cứu khoa học. Tiếp tục nghiên cứu, bổ sung, điều chỉnh Quy chế nghiên cứu khoa học phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ của Đề án Trường Chính trị chuẩn (mức độ 1).

Có cơ chế, chính sách khuyến khích giảng viên mạnh dạn đầu tư thời gian, công sức vào nghiên cứu khoa học nhất là những giảng viên thừa giờ nghiên cứu khoa học hàng năm; tiếp tục coi kết quả nghiên cứu khoa học là một tiêu chí bắt buộc để đánh giá, xếp loại, bình xét thi đua cuối năm. Khuyến khích giảng viên nêu ý tưởng, đề tài nghiên cứu, chủ đề hội thảo khoa học phục vụ trực tiếp, hiệu quả cho công tác đào tạo, bồi dưỡng, góp phần phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của địa phương. Phát huy cao hơn vai trò của Hội đồng Khoa học của Nhà trường trong việc xây dựng nội dung, các chương trình, kế hoạch nhằm định hướng, xét duyệt, phê duyệt, nghiệm thu... các công trình nghiên cứu khoa học của giảng viên.

- Thứ hai, về phía phòng chức năng: Đổi mới kết cấu, nội dung của Nội san Thông tin lý luận và thực tiễn cũng như Trang thông tin điện tử của Nhà trường theo hướng chất lượng, hiệu quả và phát huy hết công năng sử dụng. Tiếp tục tham mưu cho lãnh đạo nhà trường tăng cường cử cán bộ phụ trách tham gia các lớp tập huấn nâng cao kỹ năng

vận hành của Trang thông tin điện tử nhà trường. Tiếp tục rà soát và tăng đầu tư cơ sở vật chất, tư liệu, sách tham khảo cũng như kinh phí cho hoạt động nghiên cứu khoa học. Nâng cao chất lượng công tác tham mưu xây dựng kế hoạch nghiên cứu khoa học hàng năm, kế hoạch tổ chức các cuộc hội thảo cấp tỉnh, cấp trường, cấp khoa, các cuộc hội thảo giao lưu cụm.

- Thứ ba, đối với đội ngũ giảng viên:

Mỗi giảng viên cần xác định đây là nhiệm vụ thường xuyên và cần nhận thức sâu sắc hơn về ý nghĩa, tầm quan trọng cũng như trách nhiệm của mình đối với hoạt động nghiên cứu khoa học. Không ngừng cầu thị, tự học, tự bồi dưỡng nhằm nâng cao kỹ năng, nghiệp vụ, phương pháp viết bài nghiên cứu khoa học. Đầu tư thời gian, công sức sự tâm “tư liệu, chất liệu” phục vụ cho công tác nghiên cứu khoa học của bản thân. Xây dựng kế hoạch nghiên cứu khoa học hàng năm. Trong công tác nghiên cứu, thực hiện đề tài khoa học các cấp, cần khuyến khích về đăng ký ý tưởng mới, sáng tạo, thiết thực. Xây dựng, thiết kế lộ trình thực hiện rõ ràng, đảm bảo đúng tiến độ, trách nhiệm cao để

có những công trình khoa học chất lượng, hiệu quả. Chủ động trong việc xây dựng mối quan hệ với các Tạp chí, Tòa soạn ở Trung ương và địa phương trong hoạt động nghiên cứu khoa học. Tích cực tham gia các cuộc thi viết chính luận khoa học do Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh tổ chức, của Tỉnh ủy phát động, tích cực tham gia viết bài đăng Nội san, Cổng thông tin điện tử của các đơn vị trường chính trị.

Tóm lại, nghiên cứu khoa học là một nhiệm vụ thường xuyên, bắt buộc của mỗi giảng viên. Đây là hoạt động có vai trò rất quan trọng góp phần to lớn vào việc nâng cao chất lượng, hiệu quả đào tạo, bồi dưỡng nói chung, nâng cao chất lượng giảng dạy của giảng viên nói riêng. Trên cơ sở phát huy những kết quả đạt được, khắc phục những hạn chế cũng như thực hiện đồng bộ một số giải pháp nêu trên nhất định sẽ làm cho hoạt động nghiên cứu khoa học của đội ngũ giảng viên ngày càng có nhiều công trình, bài viết có chất lượng, đóng góp ngày càng nhiều hơn đối với việc hoàn thành những tiêu chí xây dựng nhà trường trở thành Trường chính trị chuẩn trong thời gian tới./.

(1) Quyết định số 6468-QĐ/HVCTQG ngày 21 tháng 01 năm 2022 của Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Quyết định số 6468-QĐ/HVCTQG ngày 21 tháng 01 năm 2022 của Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh.

(2) Quy định số 11-QĐ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng ngày 19/5/2021 về trường chính trị chuẩn.

2. Quy định số 11-QĐ/TW ngày 19/5/2021 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khoá XIII) về trường chính trị chuẩn.